

BULLETIN

NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ - INICIATIVY
ZA DEMILITARIZÁCI SPOLEČNOSTI

z á ř í č. 3

oo

Společné prohlášení NMS a DI	1
Kontakty se zahraničními mírovými organizacemi	3
Prohlášení WIP	3
Dopis NMS do Jihoafrické republiky	4
Dopis č. 4	5
Proč podepisují?(Jindře Konečný)	7
Sdělení VONS o 21. srpnu + zpráva o dvou dopisech	8
Připojili se	12
Prospěšné varování (převzato z časopisu END)	13
Fokus o setkání na Hrenicích	18
Branná výchova (Ruth Šormová)	18
Loučení se svobodou(Měrtin Šmíd)	23
Dopis NMS vojenskému obvodovému soudu ve věci odpírače Vladana Kočího	24
Odpírač vojenské služby Vladan Kočí	25
Výtah z dopisu zasláního odpírači vojenské služby Petrovi Obšilovi	27
Afgánistán a co my?(Redek Zeman)	27
Oznámení, které NMS a České děti rozšiřovali před 24.9.1988	30
Teroristický útok proti Jiřímu Štenclovi	31
Zpráva o sobotě 24.9.1988	31
Sdělení VONS o 24.9.1988	32

oo

Redakční rada: Tomáš Dvořák, U ^železné lávky 6, Praha 1, Hana Mervanová, Vrchlického 96, Praha 5, Luboš Vydra, Křižíkova 37, Praha 8

Vážený pan

Miloš Jakeš

generální tajemník ÚV KSČ

v Praze dne 30.6.1988

Vážený pane,

v poslední době podnikly mocenské orgány naší země řadu represivních opatření vůči jednotlivcům i skupinám, vyvíjejícím jimi neřízenou, nezávislou aktivitu. Nejnovějšími příklady jsou odsouzení I. Polanského k dlouholetému trestu odnětí svobody za rozšiřování náboženské literatury a rozeznání prožského mírového semináře Charty 77. Nejde přitom o ojedinělé akce, ale o součást politické linie, čemuž nasvědčuje i to, že je provází tisková kampaň plná útoků na katolické věřící a jejich předstevitelé (kardínál František Tomášek), na aktivisty Charty 77 (Petr Uhl) a vůbec na všechny, které mocenské orgány prohlásily za nepřátelé. Dnes je dokonce už po zveřejnění vnitrostranického dopisu o tzv. nepřátelských skupinách řízených centrály z ciziny známe konkrétní podoba této politické linie.

Její uplatňování je jedním z důvodů, proč roste v naší společnosti napětí, přehlučuje se propast mezi jednotlivými složkami společnosti. Atmosféra nedůvěry, podezírání a nenávisti přispívá k pokračující dezintegraci společnosti.

Je paradoxní, že takový vývoj u nás probíhá v době, kdy se svět po dlouhé době stagnace a napětí v mezinárodních vztazích propracovává k dorozumění a spolupráci, a bylo by iluzí domnívat se, že naše vnitropolitická situace tento proces nijak neovlivní. Zemi, jejíž vnitřní klíma je poznamenáno napětím, nevraživostí a nenávistí, zemi, která není schopna řešit problém soužití svých občanů, chybí základní předpoklady proto, aby mohla být spolehlivých a důvěryhodným partnerem svým sousedům a aby mohla přispívat k zmírnění napětí mezinárodního, k vytváření dobrých a přátelských vztahů mezi národy a státy. Nenávist a nepřátelství se pak projevuje i v poměru k ostatnímu světu, jak o tom svědčí často opakovaná tvrzení o nepřátelských centrech v západních zemích, odkud se údajně řídí nezávislé aktivity v ČSSR.

Stav naší společnosti je znepokojivý a není pochyb, že si v budoucnu vyžádá zásadní řešení. K jejímu ozdravení a ke zmírnění vnitropolitického napětí by však přispěly i některá dílčí a prozatímní opatření, k nimž není třeba rozsáhlých příprav ani složité schvalovací procedury a která by měla být v platnosti do doby, než se vypracuje celkové a definitivní řešení. Žádáme, aby v trestním stíhání občanů nadále nebyly uplatňovány politicky zneužitelné paragrafy jako např. podvracení republiky, pobuřování, poškozování zájmů republiky v zahraničí, maření státního dozoru nad církvemi. Dále žádáme, aby ti, kteří byli a jsou přímo nebo nepřímo napadáni ve sdělovacích prostředcích, dostali příležitost veřejně se vyjádřit k tomu, co o nich bylo napsáno. A konečně aby neformálním společenským iniciativám nebyla znemožňována činnost vzhledem k pozitivní roli, již mohou sehrát při obnově naší společnosti.

Vyzýváme Vás, abyste se zasadil o uskutečnění našich požadavků.

Za Nezávislé mírové sdružení

Tomáš Dvořák

Hana Mervanová

Jiří Pavlíček

Luboš Vydra

Za Demokratickou iniciativu

Bohumil Doležal

Emanuel Mandler

Miroslav Štengl

Karel Štindl

x x x

Navázali jsme delší kontakty se zahraničními mírovými organizacemi: FMK-Norsk avdeling of War Resisters' International - je pacifistická organizace, která podporuje odpírání vojenské služby z důvodu svědomí a která otevřeně kritizuje vojenské systémy na celém světě.

AMK-Dansk afdeling of War Resisters' International je pacifistická organizace, která se zabývá kampaní na podporu odpírání vojenské služby z důvodů svědomí ve Finsku, ale i v Řecku, Dánsku, Polsku,

a Sovětském svazu. Usiluje rovněž o celosvětové odzbrojení.

World Without War Council-USA

je mírový výbor, jehož cílem je navzájem spojovat mírové organizace po celém světě.

Begegnungszentrum für aktive Gewaltlosigkeit Austria

je nezávislá mírová aktivita spolupracující s mírovými, ekologickými a dalšími nezávislými skupinami z celého světa.

Frederikssønd frienshiptown organization - Denmark

je mírová organizace usilující o navazování osobních kontaktů mezi lidmi ze Západu a Východu.

Federation of Anarchists in Korea

studentská organizace, která nás pozvala na světový mírový seminář konaný v Soulu.

European Network for East West Dialogue

je organizace zabývající se navazováním kontaktů mezi Východem a Západem.

X X X

Ve dnech 26. července - 4. srpna 1988 zorganizovala polská pacifistická skupina Wolność i Pokój u Gdaňska neoficiální Mírový festival, na kterém vystoupily hudební a divadelní soubory z Polska a zahraničí. Během festivalu vzniklo toto prohlášení:

My, aktivisté a ti, kteří sympatizují s hnutím Wolność i Pokój (Svoboda a Mír), s radostí přijímáme založení Československé Neoficiální iniciativy za demilitarizace společnosti. Činnost této iniciativy přinese jistě značný užitek československé společnosti, obdobně jako činnost Wolność i Pokój Polsku. Tomuto hnutí se podařilo realizovat schválení Práva na odmítnutí vojenské služby pro ty občany kteří nemohou tuto službu vykonat z důvodu svého svědomí. Máme naději, že rovněž i československá vláda, splní požadavky nově založeného Nezávislého mírového sdružení, neboť by se tím přičinila

k udržení světového míru.

28.7.1988 na Mírovém festivale v Bislej Górze u Gdaňska.

Prohlášení bylo předáno na československé velvyslanectví ve Varšavě. Prohlášení je sygnováno 65 polskými občany.

x x x

Dopis NMS do Jižní Afriky

Dne 3.7.1988 odeslalo NMS dopis panu Magnus Milan, ministru obrany Jihoafrické republiky. Znění dopisu bylo převzato z časopisu "END", jehož vydavatelem je nezávislá mírová iniciativa "Evropské jaderné odzbrojení" se sídlem v Anglii.

Magnus Milan
Box 47, Cape Town 8000
South Africa

Czechoslovakia,
Prague, July 3,
1988

Vyzýváme Vaši vládu, aby změnila zákon tak, aby byla brancům dána možnost volby konat náhradní službu pro stát. Tato služba by měla být délkou trvání stejná jako vojenská služba a mělo by být povoleno ji vykonávat v náboženských, pečovatelských a společenských organizacích. Taktéž požadujeme pro vojáky možnost nemuset vykonávat službu v posádkách v Namibii a Angole.

Ze NMS:

Členové: Tomáš Dvořák, Hana Mervenová, Alice Svobodová, John Bok,
Luboš Vydra, Miloš Zeman, Ondřej Černý

Článek z časopisu "END" č. 33, květen-červen 1988:

... Dr. Ivan Tomš byl odsouzen k 21 měsícům vězení za to, že odmítl sloužit v Jihoafrických ozbrojených silách (SADF). ... Profesor Jehn Dugard, odborník na mezinárodní právo, řekl, že

muži, kteří v SADF slouží a, mohou být stíháni 81 zemí za to, že napomáhají apartheidu. Řekl také, že každý příslušník SADF, který slouží v Namibii, jedná v rozporu s mezinárodním právem, které považuje okupaci Namibie Jihoafrickou republikou za nezákonnou. Každý, kdo se má rozhodnout, zda vstoupit do SADF, je ve velmi složité situaci; stojí před dilematem, zda se řídit jihoafrickým nebo mezinárodním právem. Prezident F.W. Potho a další představitelé mohou být v budoucnu voláni k odpovědnosti za přítomnost JAR v Angole, jelikož Rada bezpečnosti OSN tuto přítomnost považuje za akt agrese a mezinárodní zločin.

Těch, kdo odmítají sloužit v jihoafrických ozbrojených silách, přibývá. Nechuť k této službě vyplývá z několika důvodů; nežádoucí přerušování studií či kariéry, risk života (Angola) a hlavně politické důvody (SADF je často nazývána k potlačování nepokojů v černošských sídlištích).

Odepření vojenské služby z náboženských důvodů v JAR je možné - většinou pouze pro příslušníky vyhraněně pacifistických sekt. Morální důvody však nejsou uznávány vůbec.

X X X

Dopis č. 4 Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti

K požadavkům československých občanů z 21. srpna 1988

V neděli 21. srpna 1988 na Václavském náměstí v Praze se sešlo několik tisíc československých občanů. Po dlouhé době se pět veřejně a otevřeně hovořilo. Diskuse odrážela především kritické názory občanů na současné hospodářské a politické problémy v Československu a vyústila nakonec ve spontánní a nikým předem nepřipravené Prohlášení, v němž byly vzneseny tyto požadavky:

- odchod sovětských voják z našeho území
- odsouzení vojenské intervence států Varšavské smlouvy do Československa v r. 1968 jako porušení norem mezinárodního práva
- pravdivé přehodnocení událostí r. 1968 a tzv. normalizace
- vyhlášení svobodných demokratických voleb s možností nezávislé kandidatury

- svobodu sdělovacích prostředků a zrušení cenzury
- dodržování základních lidských práv v souladu s Mezinárodním paktem o občanských a politických právech
- = propuštění politických vězňů a rehabilitace všech osob, které byly a jsou za své politické a náboženské přesvědčení perzekuovány
- = umožnění činnosti nezávislých iniciativ a jejich nerušené veřejné působení
- = zveřejnění úplného doslovného znění tohoto prohlášení v hromadných sdělovacích prostředcích

Toto Prohlášení je adresováno prezidentu ČSSR, generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ, Federálnímu shromáždění, vládě ČSSR a tiskovým agenturám.

Je potřebné, aby se překonala nedůvěra, která panuje mezi občanem a státem. V tomto Prohlášení se otevřeně projevilo mínění československých občanů a je nyní na představitelích naší země, aby se jím zabývali.

Připojujeme se k tomuto Prohlášení a doufáme, že bude možné navázat se státními orgány dialog k řešení uvedených požadavků.

Obracíme se ke všem lidem, kteří a těmito požadavky souhlasí a kterým není lhostejná současná situace v Československu. Vyzýváme k podpoře Prohlášení československých občanů z 21. srpna 1988.

V Praze dne 10. září 1988

Tento dopis zasíláme: prezidentu ČSSR, generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ, Federálnímu shromáždění, vládě ČSSR, ČTK, AFP, kardinálu Tomáškoví, Československému mírovému výboru.

Prohlášení čs. občanů z 21. srpna 1988 je možné podepisovat v souladu s petičním právem zaručeným ústavou ČSSR čl. 29.

Podpisové archy doručujte (nejlépe osaně, popř. doporučeně poštou) na tyto adresy:

Tomáš Dvořák, U železné lávky 6, Praha 1, 118 00

Hana Marvanová, Vrchlického 96, Praha 5, 150 00

Martin Šmíd, Záhřebská 18, Praha 2, 120 00

Luboš Vydra, Křížíkova 37, Praha 8, 186 00

Petr Placák, Chelčického 6, Praha 3, 130 00

Tomáš Schilla, Nepomucká 7, Praha 5, 150 00

Hlavička podpisového archu:

Připojují se k Prohlášení československých občanů z 21. srpna 1988:

x x x

Proč podepisuji.

=====

Znovu a znovu si čtu body, které tak spontánně vyplynuly z hlubiny duše jakovzdech utlačovaného národa toho dne, kdy jsme si připomínali naše ponížení.

Dojímá mě to gesto, ve kterém k pohoršení moci chceme na sebe vzít díl své odpovědnosti. Procitnout ze spánku do kterého nás kdysi ukolébaly tanky. Ten spánek je děsivý, ale není věčný. Je to krásný pocit, jako když se probouzím do nového rána.

Zavražděný John Lennon kdysi zpíval: "Dejte míru šanci". Myslím na čtrnáctiletého chlapce (a nebyl sám), který v prvních hodinách zemřel zavražděný výstřelem nezvaného hosta oné temné středy u sochy sv. Václava s očima k nebi rozevřenýma. Nechápat jící onen neuvěřitelný děs - Tak oni skutečně přišli. Proč?? Ten chlapec nezanechal žádné poselství. A přeci jeho mlčení je výzva. Krev, kterou nesmyl čas, ale slzy, je stále čerstvá a stéká po ruce vraha i těch, kteří jej poslali. Tomu chlapci by dnes bylo 34 let.

Těch 20 let, naděje byla mimo jsoucnou jako teh chlapec. A teď zjišťuji, že v tom zlém snu se naděje probouzí. Snad i duše toho chlapce je s námi. Mír této zemi a jejím snům. Podepisuji se.

Snad se někdo zarazí nad mou pošetilostí a připomene mi, že i má ústa přikryla dlaň mříže. Že opět mohu čekat "hosty", kteří mě pozvou na svůj rej bezpráví. Snad. Naděje je jako tráva. Ta také neumírá, ta jenom chodí na podzim spát. A já cítím jaro. Možná teprve předjaří, kdy sluncem je vzpoura proti pokrytectví.

Ó ano, mohu říci: "nepodepíšu". Mohu se stáhnout do šedé ulity

trpkosti, ne málo podobné rakvi. Ale stále mi zní Husova slova, která pronesl před koncilem. Rezonují mám bytím:" i kdyby mi to celý svět říkal, já máje rozum, jehož nyní užívám, nemohl bych to říci bez odporu svědomí". Podepisuji.

Jsem na straně těch, kteří s Hegelem věří, že smyslem člověka je svoboda. Svoboda je nsdějí země, je to její poselství, výzva. Ne jako destrukce, ale jako tvůrčí čin. Svoboda jako odpovědnost. Jsem na straně těch, kteří pro své přesvědčení a svědomí trpí ve vězeních. Jsem na straně těch, kteří dar slova chtějí použít k dialogu. Chtějí, aby se slovo stalo pevninou, na které v bouřném moři nesvárá najdem svůj pevný bod, abychom ději dali správný směr. Ještě je čas řeči. Čas naslouchání. Čas tvořit. Kdo umí naslouchat, vládne lépe, lehčeji. Jsem na straně svědomí, a tek se podepisuji.

Jindra K o n e č n ý

362 37 Horní Bletná 91

(Reakce jednoho z účastníků shromáždění z 21. srpna 1988 na Václavském náměstí v Praze k Prohlášení čs. občanů.)

x x x

Dopis č. 4 Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti

=====

K požadavkům československých

x x x

Sdělení č. 797 - Trestní postih proti účastníkům manifestace z 21. srpna 1988.

Ve sděleních č. 788 (bylo vydáno jako společný dokument

s Chartou 77), č. 792 a 793 jsme již informovali o brutálním zacházení s účastníky mnohatisícové manifestace ze dne 21.8.1988 v Praze a některých případech trestního stíhání pro účast na ní. K dnešnímu dni je podle našich zjištění stav trestních postihů následující:

V trestním stíhání ve věci trestného činu pobuřování podle § 100 tr. zákona, který měl být spáchán výrobou a rozšiřováním letáků anonymní skupiny Českých dětí, nebylo vzneseno obvinění proti konkrétní osobě. Jak známo, České děti ve svém letáku vyzývaly k manifestaci dne 21. srpna na Václavském náměstí. V rámci tohoto trestního stíhání byly však dne 17.8. 1988 provedeny domovní prohlídky, a to ve dvou bytech, v nichž bydlela resp. byla hlášena Lucie Váchová (viz sdělení č. 788) a v domku manželů Františka a Olgy Hochmanových, v Hošťálkové ulici č. 13 nouz. v Praze 6-Břevnově. V rozporu se zákonem byla tato domovní prohlídka provedena, aniž bylo dospělému členu domácnosti umožněno, aby byl přítomen. Případný argument, že Olga Hochmanová z domku, obklíčeného orgány SNB, nepozorovaně odešla, neobstojí, protože jí příslušníci SNB neupozornili, že mají v úmyslu prohlídku vykonat. Zákon byl porušen i v tom, že Františku Hochmanovi, který byl 2.9. stejně jako předtím Lucie Váchová v této věci vyslýchán jako svědek, nebylo doručeno usnesení s příkazem k domovní prohlídce, ačkoliv zákon stanoví, že musí být bezpodmínečně doručen nejpozději do 48 hodin. Při domovní prohlídce, kterou prováděli mj. por. Pavlíček, por. Staněk a kap. Fábera a která trvala údajně od 20 hod. do 23,15 hod., bylo dnato rozmnožovací zařízení s počítadlem listů, dva knihařské lisy, rezačka na papír, materiály k výrobě nezávislého časopisu Revolver Revue, exilové časopisy, samizdaty, magnetofonové kazety včetně nepoužitých v originálním balení, korespondence atd.; většina odňatých věcí je takové povahy, že jejich souvislost s letákem Českých dětí je vyloučena. Komise ONV, která domek manželů Hochmanových dne 1.9. navštívila, rozhodla o jeho demolici - nouzová stavba je v esenčním pásmu.

Dále pokračuje trestní stíhání 18-letého zedníka Stanislava Pence a dalších dvou mladíků, kteří si nepřejí, abychom o nich referovali, a to pro trestní čin pobuřování podle § 100 odst. 1 c) tr. zákona, jehož se měli dopustit rozšiřováním letáku Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti (dále NMS), vyzývajícím k rozptýlené demonstraci dne 21.8.1988. Hrozí jim trest od šesti

měsíců do tří let.

Pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 2 tr. zákona jsou stíháni dva studenti, a to Jan Klement z brněnské Vysoké školy zemědělské (viz sdělení č. 792) a Tomáš Hájek, nar. 13.8.1964, bytem Blanická 12, Praha 2, student přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. V usnesení vyšetřovatele prokuratury JUDr. Františka Nováka, který je trestně stíhán, se uvádí, že "dne 21.8.1988 kolem 13,45 hod. v Praze 1 na Václavském náměstí při zákroku hlídky VB reagovali na výzvu k předložení občanských průkazů urážlivými výroky na adresu příslušníků VB". Skutčnost je však taková, že oba byli legitimováni až na okrsku VB ve Školské ulici. K jejich zadržení došlo krátce poté, kdy byl od sochy šv. Václava příslušníky VB násilně odveden Jiří Štencl z Litovle.

K trestní věci proti JUDr. Haně Mervanové a Tomáši Dvořákovi, kteří jsou obe aktivisty NMS, obviněnými z trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona (viz sdělení č. 793), bylo stanoveno na 15. září 1988 seznámení s výsledky vyšetřování.

Pracovně-právní důsledky své účasti na manifestaci s následného 48hodinového zajištění na Ruzyní pocítil František Kadlec z Chrestu u Chrudimě: podnik Tesla Pardubice, kde pracuje jako dělník, mu strhl dva dny, během nichž byl vězněn, z dovolené a přeřadil ho ze Sezemic do Pardubic s odůvodněním, že nadále nemůže pracovat tam, kde by mohl přijít do styku se státním tajemstvím.

Mezi 2. a 7. zářím bylo nejméně šesti občanům oznámeno, že jsou podezřelí z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 písm. a) zákona o přečinech (č. 150/69 Sb.). Skutkovou podstatu tohoto přečinu měli naplnit účastí na manifestaci 21.8.1988. David Němec, signatář Charty 77, nar. 29.5.1961, bytem Ječná 7, Praha 2, topič, měl skandovat hesla "Svobodu", "Demokracii", "Rusové domů", "Fizlové domů" (toto heslo se však podle svědectví přítomných vůbec neprovolávalo). Oliver Polakovič, nar. 12.10.1960, zámečník OPRH Praha 2, bytem Truhlářská 14, Praha 1, pocházející z okresu Trnava, který byl po manifestaci 48 uv. zněn, měl podle usnesení nést čs. praporek. Člen NMS Rašek Zeman, nar. 8.6.1963, bytem Bělchorská 136, Praha 6, měl být jeden z iniciátorů manifestace a průvodu Prahou. Člen NMS Ondřej Černý, nar. 23.8.1966, bytem Filipova 2019, 149 00 Praha 4-Chočov, se měl podílet na podpisové akci

u sochy sv. Václava a v průvodu vykřikovat hesla, mj. "Vy nejste Češi". Karel Srp, předseda JS, nar. 18.1.1938, bytem Vostrovská 42, Praha 6, měl rovněž v průvodu vykřikovat uvedená hesla. Signatář Charty 77 a člen NMS Jiří Pavlíček byl navíc po 21. srpnu třikrát vyslýchán příslušníky StB (za přítomnosti por. Knoblocha z OO StB v Mělníce). Příslušníci StB se k němu chovali v rozporu se zákonem o SNB - vyhrožovali mu uvězněním a fyzickým násilím, neemigruje-li nebo nezruší-li své členství v NMS a neukončí-li v něm činnost a dokonce mu hrozili, že mu bude odejmuta jeho sedmiletá dcera Adéla, o níž pečuje na základě soudního rozhodnutí, a že bude svěřena do ústavní výchovy nebo na převýchovu do jiné rodiny. Při posledním výslechu mu protiprávně snaly otisky prstů a přinutili ho k nepsání textu pro grafologickou zkoušku; zstrašovali ho tím, že se postarají, aby se stal zase alkoholikem. (J. Pavlíček prodělal v minulosti protialkoholní léčbu a čtvrtý rok úspěšně sbitinuje).

Uvedeným šesti občanům, podezřelým z přečinu proti veřejnému pořádku, hrozí trest odnětí svobody do tří měsíců nebo peněžitý trest do 5000,-- Kčs. Objasnování přečinu nesmí být podle zákona delší než jeden měsíc, poté se budou odpovídat před samosoudcem na základě návrhu prokurátora na potrestání. Hlavní líčení může být za určitých předpokladů nahrazeno trestním příkazem s výměrou trestu do dvou měsíců nebo peněžitým trestem do 5000,-- Kčs.

Je pravděpodobné, že ve stejném právním postavení jako uvedených šest občanů jsou i další. Vyzýváme všechny postižené, aby poskytli potřebné informace některému z členů VONS nebo prostřednictvím jejich přátel z okruhu Charty 77.

Zvláštní policejní represí jsou při těchto následných trestních sankcích vystaveni členové Nezávislého mírového sdružení. Z třinácti postižených je pět členů NMS a další tři jsou stíháni za rozšiřování letáku NMS. Na členy tohoto sdružení je činán nátlak, aby v něm přestali působit. Státní bezpečnost vychází přitom ze skutečnosti, že mnohatisícová manifestace vyrostla z poměrně malého hloučku u sochy sv. Václava, kde se při diskusi, trvající celé odpoledne, nejvíce projevovali právě členové NMS.

Dodatečně jsme se dozvěděli rovněž o četných případech brutálního násilí proti manifestujícím, zvláště v závěru manifestace. Podle hodnověrných svědectví byli ve věznicích v Praze-Ruzyni po manifestaci zadr-

žování i občané NDR a jeden sovětský občan ruské národnosti. Podle dalšího svědectví dva mladíci, kteří hodili poblíž Staroměstského náměstí k lahve směrem k příslušníkům VB, nasedli krátce na to do vozu Veřejné bezpečnosti, a to způsobem, který svědčil o tom, že patří k SNB. (O tomto incidentu se na tiskové konferenci 23.8.1988 zmínil vládní mluvčí Pavol, neuvedl však, že jeho původci byli agenti-provokatéři.)

Všech třináct uvedených občanů, kteří jsou trestně stíháni resp. v jejichž věci se koná objasňování přečinu, je na svobodě. Jejich trestní postih považujeme za nespřavedlivý a nezákonný, neboť je odůvodňován nerušováním veřejného pořádku. Ve skutečnosti to jsou státní orgány, které porušují právo tím, že upírají a znemožňují pokojné shromažďování a svobodné projevy. Jediným narušitelem veřejného pořádku při manifestaci 21. srpna byly policejní síly; jejich příslušníci se dopustili trestných činů proti životu a zdraví, proti svobodě a trestných činů veřejných šinitelů.

V Praze 9.9.1988

Zpráva o dvou dopisech:

NMS zaslalo dva dopisy generálnímu prokurátorovi a předsedovi vlády s žádostí o zastavení trestního stíhání ve věci výtržnictví proti Tomášovi Dvořákovi a Haně Marvanové a zároveň žádost o zrušení přečinů ve věci rušení veřejného pořádku vznesené proti Ondřeji Černému, Radkovi Zemanovi, Jirkovi Pavlíčkovi a několika dalším.

x x x

Připojili se:

Mertin B"ohn, Chrást n. Sáz. 149, 257 42
 Miroslav Jonák, Lopatecká 192/30, Praha 4 - Podolí
 David Sládek, Jinočany 227, Praha-západ, 252 25
 Jana Petrová, Křovická 411, Dobruška, 518 01
 Miroslav Kycelt, Anělohorská 206, Chrestava, 463 31
 Pavel Skuček, Třebovská 407/II, Ústí nad Orlicí 562 04
 Luboš Kressa, Sedlákova 19, Třebíč, 674 01

Václav Veselý, Kaštanová 7, Olomouc, 777 00
 Jiří Štencel, Fučíkova 203, Fulnek, 742 45
 Jaroslav Jehlička, Slezská, Praha 2, 120 00
 Pavel Jégl, Příborská 518, Praha 9 - Letňany, 190 00
 Václav Potůček, Prokopova 15, Plzeň, 301 35
 Richard Kudrnáč, Česká Skalice II/144, 552 03
 Petr Fejfar, Pospíšilova 228, Česká Skalice II, 552 03
 Pavlos Michailidis, Řecká 1084, Karviná - Nové Město, 753 06
 Michaela a Leoš Mayerovi, Kaplického 364, Liberec 25, 460 00
 Vladimír Melens, Liberecká 657, Hrádek nad Nisou, 463 34
 Tomáš Tvaroch, Dobrovedská 82, České Budějovice, 370 06
 Tomáš Selinger, Limurská 13, Praha 10, 100 00
 Jiří Vela, K. Světlé 220/20, Rumburk, 408 01
 Boris Netopil, Na Penkráci 17, Praha 4, 140 00
 Vladimír Váché, Hvězdoslavova 17, Praha 10, 100 00
 Eva Vlčková, Opatovická 26, Praha 1, 110 00
 Radim Boháček, Podskalská 21, Praha 2, 128 00
 Jan Malík, A.H. Spurné 843, Praha 4 - Háje, 149 00
 Jindřich Šimeček, Londýnská 32, Praha 2, 130 00
 Petr Weichert, Ruská 40, Praha 10 - Vršovice, 100 00
 Pavel V. Ryška, Družstevní 1060, Třebíč, 674 01
 Jiří J. Ryška, Dvorského 10, Třebíč, 674 01

Prospěšné varování

Zpráva senátora Levine o stavu konvenčních sil v Evropě analyzuje klamné statistiky o poměru vojenských sil NATO a VS v Evropě. Zde uvádíme úpravu jako pomoc pro ty, kdo se nechali zmást.

Pouhé kvantitativní porovnávání vojenských sil NATO a VS může být neadekvátní a klamné.

Než učiníme závěry z mylného statistického odhadu, měli bychom si položit tři otázky:

1. Čí vojska jsou do odhadu zahrnuta a na jakém zeměpisném území?
2. Jaké druhy vojenského vybavení jsou započítány a jak jsou tyto druhy definovány?
3. Je vzata v úvahu kvalita zbraní či stav pohotovosti vojenských sil?
 Jestliže ano, jak?

Tabulka 1 obsahuje údaje vypsané z tabulky uvedené v najnovějším článku v jednom odborném časopise.

TABULKA 1

Bojový systém zemí NATO - VS:
Území od Atlantiku po Ural

typ zbraně	VS	NATO	Poměr
Tenky	52.200	22.200	2,4:1
Dělostřelectvo	37.000	11.100	3,3:1
Ozbrojené vrtulníky	1.630	780	2,1:1

Laik by pravděpodobně usuzoval, že tyto údaje dávají VS rozhodující vojenskou převahu v Evropě. Avšak k takovému závěru by došel, aniž by odpověděl na tři předchozí otázky.

K odpovědi na otázku 1: Údaje zahrnují všechny vojenské síly každého národa v každé alianci umístěné mezi Atlantickým oceánem na západě a Uralem na východě.

Používání těchto údajů jako základu k odhadnutí bilance musí být v kontextu s odpovědí na rozhodující otázku, tj. zda nesovětští členové VS budou v případě války spolupracovat. Tyto údaje také zahrnují sovětské síly západních vojenských oblastí SSSR, které nejsou v těsné blízkosti vnitřní německé hranice, zatímco nezahrnují žádné americké vojenské síly, jejichž vojenské vybavení je umístěno v západní Evropě.

Dopad těchto domněnek na mylné odhady lze jednoduše demonstrovat - jestliže použijeme stejný falešný údaj, získáme zcela odlišné statické poměry voj. sil.

Následující tabulka počítá všechny vojenské síly obou aliancí rozmístěné v centrální oblasti: pod NATO - NSR, Belgie, Nizozemí; pod VS - NDR, ČSSR, Polsko.

Bojový systém zemí NATO - VS:

Centrální oblast

Typ zbraně	VS	NATO	Poměr
Tanky	18.000	12.700	1,4:1
Dělostřelectvo	9.500	3.600	2,6:1
Ozbrojené vrtulníky	430	550	0,78:1

Zaměněním zeměpisné oblasti v mylném odhadu se naprosto zřetelně změnil poměr sil. Dalším krokem je to, že se zeptáme, co se stane, jestliže pozměníme domněnku o účastnících.

Tabulka 3 ukazuje poměr sil za předpokladu, že by Polsko nebojovalo se Sověty.

TABULKA 3

I. Bojový systém zemí NATO - VS
II. Centrální oblast bez Polska

Typ zbraně	VS	NATO	Poměr
Tanky	14.000	12.700	1,1:1
Dělostřelectvo	6.935	3.600	1,9:1
Ozbrojené vrtulníky	400	550	0,72:1

Tabulka 4 uvádí údaje vytažené z tabulky v odborném americkém tisku.

TABULKA 4

Bojová letadla zemí NATO - VS:
'Od Atlantiku po Ural'

Typ zbraně	VS	NATO	Poměr
Bojové letouny	7.524	3.292	2,3:1

Většina členů by se pochopitelně domnívala, že zřejmá výhoda VS 2,3:1 ce st týče bojových letadel mezi Atlantikem a Uralem by určovala taktickou vzdušnou převahu v Evropě. To by se však domnívali, když

by neznali odpověď. na 2. otázku: Jaké druhy vojenského vybavení jsou započítány a jak jsou definovány?

Tabulka 4 spojuje do jednoho celku 3 odlišné typy bojových letadel a zakrývá tak několik velmi důležitých skutečností o taktické vzdušné bilanci v Evropě.

Tabulka 5 rozděluje celek "bojová letadla" do 3 skupin.

Tabulka 6 ukazuje, jak je to s těmito třemi typy pro území "NATO Guidelines Area".

TABULKA 5

Bojová letadla zemí NATO - VS:

Od Atlantiku po Ural

Typ letadla	VS	NATO	Poměr
Bombardéry	450	285	1,6:1
Útočná letadla	2.144	2.108	1,0:1
Stíhačka	4.930	899	5,5:1
CELKEM	7.524	3.292	2,3:1

TABULKA 6

Bojová letadla zemí NATO - VS:

Centrální oblast

Typ letadla	VS	NATO	Poměr
Bombardéry	225	72	3,1:1
Útočná letadla	799	901	0,89:1
Stíhačky	1.020	304	3,4:1
CELKEM	2.044	1.277	1,6:1

Z těchto tabulek jsou zřejmé pronikavé rozdíly v rozsahu mylného odhadu bojových letadel. Například ze 7.524 bojových letadel VS je 4.930 (tj. 65%) stíhaček, které jsou nepoužitelné pro přímou podporu pozemního vojenského tažení. A v kritické kategorii útočných letadel jsou obě strany v podstatě vyrovnané.

Tabulka 7 vychází opět z údajů otištěných v odborném tisku.

TABULKA V

Celkový počet tanků zemí NATO - VS:

Od Atlantiku po Ural

Typ zbraně	VS	NATO	Poměr
Tanky	52.200	22.200	2,4:1

- Výhoda VS 2,4:1 co se týče tanků na území od Atlantiku po Ural je možná nejčastěji citovaným údajem mylného odhadu d diskusích o stavu konvenčních ozbrojených sil v Evropě.

Přejdeme k otázce 3 - Je brána v úvahu kvalita zbraní či stav pohotovosti vojsk? Jestli ano, Jak? Odpověď zní, že v uvedených tabulkách se s kvalitou zbraní ani se stavem pohotovosti nepočítá.

Nedělá se žádný rozdíl mezi kvalitou tanků. Neberou se v potaz ani rozdíly mezi tanky patřícími k prvosledovým oddílům v aktivní službě a zbraněmi patřícími jednotkám zajišťujícím mobilizaci a cvičení.

Důležité skutečnosti o složení tankových sil obou aliancí jsou skryty v jednoduchém, mylném odhadu. Např. 56,9% tanků VS na území Atlantiku po Ural jsou modely navržené před rokem 1965 (u tanků NATO je to jen 19,1%) a 47,4% tanků VS v centrální oblasti jsou veteráni (u tanků NATO patří mezi veterány jen 5,1%). VS má výhodu 7:1 pokud jde o tanky designované před rokem 1965 na území Atlantik - Ural a výhodu 13,1:1 co se týče tanků - veteránů v centrální oblasti.

A jak obě strany srovnat v nejmodernějším spektru? Jenom 5,6% tanků VS na území Atlantik - Ural má desing, který začal sloužit po roce 1975 (u tanků NATO je to 40,9%). Jen 13,9% tanků VS v centrální oblasti patří do nejmodernější kategorie. NATO má výhodu 3,1:1 v tankích designovaných po roce 1975 na území Atlantik-Ural, a výhodu 3,5:1 pokud jde o nejmodernější kategorii tanků v centrální oblasti.

Tankový inventář NATO je nejen rozhodně modernější jako celek, ale západní spojenci se také drží na horní hranici co se týče tanků nejmodernějšího designu.

(Článek převzatý z časopisu "END",
č. 33, květen-červen 1988)

Pokus o setkání na hranicích

Dne 10.9.1988 uspořádalo NMS a polská pacifistická organizace Wolność i pokój společné setkání na Československo-polaké hranici. Bohužel na místo setkání se dostavili pouze polští aktivisté. Členové NMS Martin Čech, Tomáš Dvořák, Jan Chudomel, Hana Marvanová a Martin Šmíd byli zadrženi ve svém osobním automobilu v Havířově a současně na hranici byli ještě zadrženi Jiří Štencl a Michel Kobel. Všichni byli podrobeni několikahodinovým výslechům a poté propuštěni.

Toto setkání mělo symbolizovat společný projev solidarity obou mírových skupin.

X X X

Branná "výchova"

Ruth Šormová

Systém branného působení na českého člověka je dokonale promyšlený, tj. obrnění nic neříkajícími formulkami, proti kterým se ovšem často dá jen stěžet něco namítnout. I v této oblasti, jako v mnoha dalších, v podvědomí lidí vlastně "o nic nejde". Vyžaduje se formální mlčenlivý souhlas a podrobení se - většina lidí přivyká a necítí v této oblasti problémy. To, co si člověk něco jiného myslí a něco jiného dělá, se stalo něčím zcela samozřejmým, zvnitřněným, a bude velmi těžké to napravit.

Pokusím se zde shrnout, jak "branná" či "vojenská" skutečnost (výchova) působí na člověka v naší zemi, kde se mocní donekonečna ohánějí frázemi o míru.

1. "Výchova k brannosti" je v ČSSR zařazena už do výchovného systému mateřských škol, kam chodí 3-6 leté děti. Tato výchova má směřovat k mírovým účelům a má přispívat k celkové kultivaci dítěte! Děti jsou připravovány na činnost v branné extrémních situacích, mají být připravovány na perspektivní branné poslání, BV se má podílet na formování žádoucích rysů dítěte, má pomáhat vytvářet pozitivní vztahy k branné skutečnosti (vojáci, SNB, KX, IM, vojenská technika, ostraha státních hranic aj.), u dětí se mají vytvářet elementární branné poznatky a dovednosti, děti si mají zvykat na eventuality k

kritických situací, formou hry se učí používat ochrannou masku, mají si zvykat na pobyt v krytu, na možnost evakuace ...

EV je dokonce prezentována jako "nepostradatelný a nezesťupitelný prvek, kterým se obohacuje všestranný harmonický rozvoj dětské osobnosti"!

V mateřských školách se uskutečňuje tzv. branná příprava, branné vycházky, branné hry, branné chvíle, názorné seznamování s živou brannou skutečností, oslavují se branné významné dny, fungují patronáty a kontakty školek s ozbrojenými složkami...

2. Hodně se hovoří o spojení branné výchovy s hračkou - výsledkem je, že obchody s hračkami jsou doslova přeplněny hračkami vyloženě "vojenskými" - vojáčky, pistolkami, modely tanků, vojenských letadel, reket...

3. Na základních a středních školách se má "rozvíjet zájem dětí o vojenskou a brannou tematiku". V jednotlivých vyučovacích předmětech se mají "uplatňovat branné zřetel", pořádají se branná cvičení, hodiny s brannou tematikou, jednorázové branné akce (oslavování výročí, exkurze, branně zaměřené vycházky a výlety), zájmová branná činnost v době mimo vyučování.

Branný zřetel má být uplatňován v "celém životě a režimu školy". Zřizují se síně nebo tzv. "koutky" revolučních a bojových tradic na školách, provádí se branná agitace a propaganda, pracuje se s branným tiskem, literaturou, podobně se využívá vysílání, rozhlasu a televize, děti navštěvují filmy s válečnou tematikou, některé školy navazují patronátní družbu s jednotkami ozbrojených sil. Žáci se mají plánovitě orientovat na vojenská povolání.

Hovoří se o tom, jak u dětí a mládeže "vytvářet uvědomělý vztah k obraně socialistické vlasti, branné politické postoje a přesvědčení na základě branné politiky KSČ a marx-leninského světového názoru, jak u nich rozvíjet odolnost, ukázněnost, odvahy, vytrvalost a jiné bojové vlastnosti"!

Má se rozvíjet zájem mládeže o vojenskou a brannou problematiku, formuje se vztah k ČSLA, k Sovětské armádě a k armádám ostatních členských států Varšavské smlouvy, utváří se a posiluje vztah k vojenskému povolání a k jeho uvědomělé volbě.

4. Provádějí se cílevědomé náborové akce ke studiu na vojenských školách - "výsledky odrážející se v přihláškách žáků na vojenské školy se považují za jedno z kritérií účinnosti branné výchovy".

Školy odevzdávají seznamy vytypovaných žáků (kteří splňují zdravotní, prospěchové a kádrové předpoklady pro studium na vojenské škole), a to bez ohledu na příspěvný zájem či nezájem těchto žáků (tyto děti ani jejich rodiče o zařazení do takového seznamu dokonce vůbec nemusí vědět) - pak se s nimi dále systematicky "pracuje", což v praxi znamená, že do škol přicházejí vojáci, kteří dětem líbí "výhody" svého povolání - lákají je na vojenskou techniku, zdůrazňují finanční zajištění, pobírání vysokého kapesného během studia. U náborů na vysoké vojenské školy hraje nespornou roli i fakt, že např. k přítažlivému povolání pilota se u nás není možné dostat jiným způsobem než po studiu na vysoké vojenské škole, že být přijat na vojenskou fakultu lékařství bývá snazší než na obdobnou civilní...

Při tom všem jsou jednotlivým základním školám, středním školám i středním odborným učilištím zadávána každoročně směrná čísla, při jejichž neplnění vznikají značné nepříjemnosti ředitelům, třídním učitelům apod.

5. Na vysokých školách by se měla branná výchova "mít stát integrální součástí vzdělání ve všech studijních oborech". Všichni vysokoškolští studenti, kteří se připravují na učitelské povolání, mají brannou výchovu podstatně rozšířenou a musí se povinně zúčastnit 7denního branného kursu.

6. Všichni chlapani od 1. ledna roku, ve kterém dovrší 18 let, až do nástupu vojenské služby, jsou zahrnuti do branné přípravy branců - za stěžejní se považuje politickovýchovná činnost, střelecká příprava, vojenská topografie, zdravotnická příprava, ochrana proti zbraním hromadného ničení, pořádková příprava, základní řády, ženijní a tělesná příprava.

7. V roce 1971 přijalo předsednictvo ÚV KSČ usnesení o Jednotném systému branné výchovy obyvatelstva ČSSR (JSBVÖ) 1. Občané ČSSR "jsou povinni se k obraně země systematicky připravovat", mají "chápat nezbytnost boje proti oportunismu, nacionalismu a pacifismu".

Ve školách i na pracovištích se pravidelně konají školení a cvičení CO, která jsou víceméně pro všechny povinná.

8. K celé této mašinérii, která nutně působí na každého kdo zde žije,

přistupuje ještě široká škála problémů, které souvisejí s výkonem základní vojenské služby.

Ta je v Československu dvouletá, vysokoškoláci procházejí vojenskou přípravou ovšem už v rámci svého studia a po absolutoriu vykonávají ještě 1 rok ZVS.

Existuje možnost náhradní vojenské služby v trvání pěti měsíců. Právo na náhradní vojenskou službu ovšem nikde není zakotveno, udělení či neudělení takové možnosti závisí pouze na libovůli vojenských orgánů. Ve vyjimečných případech se stává, že si 5měsíční NVS muž odbyde celou vojenskou službu - to se týká většinou těch, kdo mají 3 a více dětí, pokud existují další závažné důvody žádosti o umožnění náhradní vojenské služby). Většinou však po 5 měsících NVS následuje 19 měsíců práce na určeném místě; existují podniky, které mohou tuto práci umožnit (tzn. 19 měsíců práce a pak teprve 5 měsíců vojenské služby), ovšem nikde není uveřejněn jejich seznam, počet míst je omezený a poptávka samozřejmě převyšuje nabídku ... Navíc nikde není záruka, že když do takového místa nastoupíte (práce bývá zpravidla velmi neatraktivní a fyzicky náročná), půjdete na vojnu skutečně jen na 5 měsíců!

Před nějakou dobou začalo víceméně pravidelně fungovat udělování tzv. "teritorální výjimky" ženatým odvedencům, tedy zařazení k útveru, relativně ne příliš vzdálenému od místa bydliště - na tuto výjimku ovšem opět není právní nárok!

Mnoho mladých mužů se snaží výkonu vojenské služby vyhnout zveličování či dokonce úplným předstíráním zdravotních problémů - snaží se získat tzv. "modrou knížku" neboli být trvale zproštěni povinnosti vykonávat vojenskou službu.

Další nepsanou možností je 10 let práce v dolech, využívají ji hlavně příslušníci náboženských sekt, kterým jejich víra zapovídá vzít do ruku zbraň. Každý tím ovšem riskuje trvalé zdravotní následky, které taková práce často přináší, velká je i četnost vážných pracovních úrazů.

Obrovským nedostatkem je, že u nás neexistuje legální, zákonem zakotvená, možnost náhradní civilní služby pro ty, jimž jejich přesvědčení, víra nebo svědomí brání cvičit se v zabíjení lidí nebo jakkoli jinak pracovat pro smádu. Kdo v ČSSR odmítne nastoupit vojenskou službu, je souzen a vězněn, což navíc není ani alternativní řešení, neboť vězněn může být opakovaně, donekonečna - zpravidla mu nezbyde než na vojnu nastoupit, přijmout "modrou knížku" ze zdravotních důvodů psychického charakteru či zvolit emigraci.

Stejným problémem jako služba se zbraní je pro mnoho mužů složení vojenské přísahy.

Poměry, panující v armádě, jsou často otřesné. V poslední době se snad poněkud zlepšila situace pokud jde o tzv. "šikan", tj. násilí (psychické či fyzické, často velmi kruté) "starších", tedy déle sloužících vojáků vůči "mladším", tedy nováčkům, které se v ČSLA v minulých letech neuvěřitelně rozmohlo.

Kvalita hygieny a stravování je často špatná.

Rodiny vojáků jsou nedostatečně finančně zajištěny, přičemž kapesné vojáků je tak nízké, že většinou je nepostačuje ani na základní výdaje.

Vojákům není zaručena svoboda projevu, není dodržováno trvání osobního volna, je porušováno volební právo (tím, že se v kasárnách stává volební povinností), věřícím vojákům není umožňováno účastnit se života církve. Naprosto nedostatečný je počet vycházek (vlastně jsou vždy závislé na benevolenci nadřízených - může se stát, že se voják za bránu kasáren nedostane několik měsíců) a návštěv rodiny: opuštění posádky je opět závislé na "laskavosti" nadřízeného, zaručeno nikde není a vojákové tedy za dva roky nemusí být uděleno ani jednou. Dovolena vojáků činí 10 dní v roce včetně sobot a nedělí, sčkolí minimální dovolení činí jánek v ČSSR 15 pracovních dnů.

Mnohá práva vojáci nemohou využívat prostě proto, že o nich vůbec nevědí - nejsou o nich informováni a zdroje informací jsou často nedostupné.

Kdo z vojáků se pokusí jakkoli se proti nedodržování svých práv ohradit, způsobí si zpravidla takové těžkosti, že se přistě neodváží. 9. Znepekující je také vyžadování účasti na vojenských cvičeních a forma tohoto vyžadování - víme o případech, kdy muži musí nastoupit dlouhé vojenské cvičení třeba i jen půl roku po ukončení základní vojenské služby, a také případy, kdy jsou muži na taková cvičení povoláváni několik hodin předem (noční návštěva v bytě + následný ranní nástup k útvaru). To vše odpovídá spíše částečné mobilizaci a branné pohotovosti, než mírovému stavu, ve kterém se naše země nachází.

Výčet problémů není sni zdaleka úplný, ale snad je i z něj vidět, že oblastí, ve kterých je potřebné a nutné začít s nápravou, je celá

dlouhá řada. Chce to ovšem probudit zájem, překonat lhostejnost, která se v lidech zbydlela, umožnit jim poznat, že řešení problému a napravování chyb je věcí skutečně všech lidí.

Literatura:

BĚLINOVÁ, L a kol.: Pedagogika předškolního věku, Praha, SPN 1980; kapitola zpracoval pplk. dr. F. Černocho, CSc.)

FRIML Jan, HANOUSEK Petr a kol.: Bránná výchova pro studující pedagogiku, SPN 1986, Praha (scriptum PF UK v Praze)

x x x

Loučení se svobodou

Martin Š m í d

Na nádražích prohibice, vlaky a haly plné jásající a přiořilé mládeže. Na první pohled pubertální fotbaloví fanoušci cestující na zápas svého klubu. Člověk ale přijde blíž a něco tu nehraje. To všeobecné veselí je nějak nucené a křečovitě, tu a tam loučící se dvojice i celé rodiny, slzy v očích, pár jedinců vysedává v koutě s výrazem odsouzení na smrt. A to už dojde kdekomu - máme tu konce září a s ním podzimní odvozy.

Ty kluky čeká cesta do neznáma, šedivé a neosobní budovy kasáren, oholená hlava, papírový pytel na civilní šaty a pak železná postel a první probuzení, již do tvrdé vojenské reality. Hrozivé číslo 730 a dva roky života, který odpočítávají den po dni. Strach, úzkost, šikanování od mezáků, pocit odcizení a ztráty sebe sama v tom zeleném davu. Stesk po domově, po světě, pocit absurdity a nesmyslnosti situace. A konečně pak u většiny přizpůsobení vojenskému drilu a značné citové otupění - vlastně jediná psychická obrana.

Ti kluci z vlaků a nádraží s povolávkem v kapse opouští svoje sotva započaté zaměstnání, své rodiče, dívky, někdy i vlastní rodiny, svoje záliby a koníčky - to všechno v době, kdy se teprve rozhlížejí po světě. To všechno opouští na dlouhé dva roky. Většina z nich s pocitem nutného zla (musí tam každý). Mnozí však v příkrém rozporu se svým životním názorem, svědomím nebo vírou, mnozí po neúspěšných pokusech vojenské službě se vyhnout, nebo ji aspoň oddálit. Mají za sebou řadu studijních či zdravotních odkladů, "šťastnější" kamarády na psychiatrických klinikách. Modrá knížka se stala jejich nesplněným snem.

Po dvou letech se vrací s nenávisí v srdci, bez vtažení ke tvořivé práci, zbavení ideálů vlastních mladému člověku, citlivější povahy jsou naprosto dezorientované. Nedivme se, při plnění té tak nepopulární "čestné povinnosti" a vzhledem k poměrům v ČSLA neudělali moc dobrých zkušeností.

Jak se v civilu tyto lidé postaví k problémům a potřebám společnosti? Stanou se pasivními konzumenty, individualističtí a nekritičtí k sobě i k ostatním? Budou z nich samostatně myslící lidé aktivní ke svému okolí? Spolknou je fabriky a úřady jako "hotové mříže" nebo hotové bočany?

Zrušení armády je zatím bezesporu naprostá utopie, zvláště v naší vlasti. Rozhodně však nemusí být v budoucnu odvodní zařízení aktem byrokratického násilí, jak je tomu doposud. Ať právní řád a společnost konečně vezme v úvahu mladé lidi, kterým v nástupu k vojenské službě brání svědomí nebo víra a dostávají se tak do takřka neřešitelné situace, často s následky na celý život. Nebízí se řešení (které je ve svých důsledcích v zájmu celé společnosti) - náhradní vojenská služba, nejlépe ve formě "odpracování" vojny. V Polsku byl nedávno nový zákon o NVS schválen, v MLR se připravuje. Kdy tedy u nás?

x x x

Dopis NVS Vojenskému obvodnímu soudu
 =====

Praha 22. září 1988

Vážený soude,

jsme aktivisté Nezávislého mírového sdružení, občanské iniciativy, která usiluje mj. o uzákonění náhradní civilní formy základní vojenské služby. Se zájmem sledujeme případ odpírače vojenské služby Vladana Kočího, který byl dne 24. srpna 1988 Obvodovým vojenským soudem v Praze odsouzen podle § 269 odst. 1 tr. zák. k 15 měsícům nepodmíněného trestu odnětí svobody a který se proti rozsudku v zákonné lhůtě odvolal. Obracíme se tímto dopisem k vyššímu vojenskému soudu, který bude 29.9.1988 případ Vladana Kočího řešit.

Vladan Kočí odmítl nastoupit základní vojenskou službu z důvodů morálních a náboženských. Zodpovědný přístup k vlastnímu jednání mu nedovolil podepsat vojenskou přísahu, a tím se lživě zavázat k něčemu co jako křesťan nemůže splnit. Ve svém vystoupení u soudu výslovně uvedl, že svým postojem nechce bojovat proti současnému uspořádání společnosti ani odsuzovat ty, kterým jejich svědomí nebrání zúčastnit se vojenského výcviku a sloužit v armádě.

V úvodním prohlášení Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti i v následujících dopisech jsme vyslovili nesouhlas se zákonem, který řeší existenci lidí, jako je Vladan Kočí, jejich uvěznění. Domníváme se, že i v naší zemi nastal čas lépe zvážit pohnutky, které takové lidi k odpírání vojenské služby vedou, netrestat je za ně, ale naopak obrátit je ve prospěch společnosti. To znamená uzákonit alternativu náhradní civilní služby, jak k tomu vybízí Rezoluce komise pro lidská práva OSN z 5. března 1987 a jak se tomu v rámci států Varšavského paktu již stalo v PLR.

Vzhledem k tomu, že Vám současné československý právní řád neumožňuje vynést na Vladanem Kočím osvobozující rozsudek, žádáme Vás, abyste přezkoumali rozhodnutí Obvodového vojenského soudu v Praze z 24.8.1988 a stanovili dobu trvání trestu na nejnižší možné hranici trestní sazby. Zároveň se na Vás obracíme s žádostí, abyste jako lidé, kteří mají svou profesi k dané problematice blíže než jiní, podporovali uzákonění náhradní civilní formy vojenské služby.

Členové NMS:

Tomáš Tvrh, Jan Chudomel, Radek Zeman, Jiří Pavlíček, Michal Kubal, Ruth Šormová, Michal Šverník, Aleš Pořízka, Alice Svobodová, Tomáš Dvořák, Renata Paganová

Odpírač vojenské služby Vladan Kočí

Dne 29.9.1988 proběhlo v Praze u vyššího vojenského soudu odvolací řízení s odpíračem vojenské služby M Vladanem Kočím (nar. 7.8.1963 v Prešově), absolventem hudební fakulty AMU a koncertním mistrem orchestru Komorní opery v Praze. Odvolací soud za předsednictví majora JUDr. Jana Svobody potvrdil rozsudek obvodového vojenského soudu v Praze ze dne 24.8.1988 a odsoudil Vladana Kočího k patnácti

měsícům nepodmíněného odnětí svobody v I. nápravně výchovné skupině. Rozsudek je v právní moci.

Stejně jako u líčení u obvodového vojenského soudu vysvětlil Vladan Kočí ve své řeči i tentokrát klidným způsobem své stanovisko. K rozhodnutí nenastoupit do základní vojenské služby ho přivedlo přesvědčení o nepřístupnosti jakéhokoliv násilí, které nikdy nic pozitivně nevyřeší ani v životě jednotlivce ani ve vztazích mezi státy, naopak vždy jen zplodí další násilí. Nejsilnějším impulsem k jeho rozhodnutí mu pak byla víra, že Bůh si nepřeje, aby do vojenské služby nastoupil a že dá jemu i jeho rodině sílu vyrovnat se s následky, které s sebou jeho rozhodnutí nese. Vladan Kočí rovněž řekl, že jeho názor na vojenskou službu se trestem nezmění a že tudíž trest jako cesta k převýchově nemá v jeho případě smysl. Vyzval soudce a další přítomné vojáky z povolání, aby se zasadili o uzákonění náhradní civilní formy vojenské služby a vyslovil přesvědčení, že lidí odmítajících účast ve vojenské službě bude stále více. Celé jeho vystoupení zapůsobilo na přítomné upřímností a hloubkou jeho přesvědčení i schopností prostým klidným a leskavým způsobem toto přesvědčení obhájit.

Předseda senátu ve svém obšírném zdůvodnění zamítavého výroku soudu mj. uvedl, že podle dosud platných československých zákonů se Vladan Kočí dopustil trestního činu a že jeho potrestání je opatřením "generální prevence" pro i podobným postojům dalších "odvedenců".

Přítomnost řady aktivistů Nezávislého mírového sdružení a Charty 77 (včetně současného mluvčího Ch 77 Stanislava Devátého) vyvolala pohotovost příslušníků SNB a StB a různá opatření z jejich strany. Soud začal o několik minut dříve, než bylo ohlášeno a do soudní síně, obsazené zčásti příslušníky StB, bylo vpuštěno jen několik přítomných. V průjezdu budovy, v níž se soud konal, několik kroků od soudní síně, provázal zasedání ustavičný štěkot mohutného policejního psa. Dvoje vojáci základní služby, výbalí spoluzáční Vladana Kočího, byli legitimováni. Po skončení zasedání dali přítomní přátelé najevo svou solidarititu s Vladanem Kočím krátkým potleskem. Jeden z příslušníků SNB, kteří Vladana Kočího odváděli, reagoval na tento projev tím, že brutálním způsobem srazil Vladana Kočího směrem ke dveřím z chodby před soudní síní.

U soudu byla přítomna manželka Vladana Kočího a jejich tříletý syn, avšak vstup do soudní síně jim nebyl povolen. Po skončení za-

sedání jim byl nicméně umožněn pětiminutový rozhovor s odsouzeným.

Zasedání s Vydávacím Kočím zdůraznilo naléhavost zavedení jim náhradní civilní služby v naší zemi a ve všech přítomných zvýšilo touhu o její uzákonění usilovat a vězněným odpíračům vojenské služby pomoci.

Adresa manželky: Hana Kočí, Jánský vršek 8, Praha 1, 118 00.

x x x

Výtah z dopisu zasláního odpírači vojenské služby Petrovi Obšilovi

Členové NMS zaslali do vězení dne 13.8.1988 dopis Petru Obšilovi, ve kterém vyjádřili projev solidarity s jeho postojem k vojenské službě, za který byl vězněn. V dopise se mimo jiné vyjádřili, že věznění lidí pro odpírání vojenské služby je projevem nedemokratičnosti a zostalelosti poměrů v naší zemi oproti vývoji společenských vztahů v moderním světě. Zároveň byl Petr Obšil také informován o činnosti a cílech NMS.

x x x

Afganistán a co my?

Ruděk Z e m a n

Když jsem se rozhodl, že tento článek napíšu, počítal jsem s tím, že to bude krátká glosa, věnovaná dvacátému výročí vstupu okupačních vojsk na naše území, a taková drobná konfrontace se současným vývojem v Afganistánu, to jest s odchodem sovětského kontingentu ze země. Při hledání materiálů k článku se mi dostal do rukou "Afgánský zápisník" vydávaný Association Solidarnosc Afganistan a Wydawnictvem KONTAKT v Paříži.

Po přečtení prvních příspěvků deníku jsem si uvědomil, jak nesmyslné by bylo srovnávat skutečnosti srpna 68 s afgánským konfliktem. Zatímco totiž vojska Varšavské smlouvy co do rozsahu použití vojenské síly zesahovala do vnitřních záležitostí ČSSR jen sporadicky, na území afghánského státu vojska SSSR, pozvaná kábúlským režimem, již osmý rok krvavě potírají jakýkoli odpor avobodného obyvatelstva.

Osmdesátá léta dvacátého století se vyznačují značným uvolněním

mezinárodního napětí. Sovětský svaz, zvláště po nastoupení M. Gorbacova do čela státu, se ve světě představuje jako garant míru a všemi prostředky se snaží zlikvidovat možnost pozdějších jaderných konfliktů. Přimo uvnitř země dochází ke značným přeměnám společnosti, jako je demokratizace systému, glasnost, přestavba hospodářského mechanismu. "Stranovláda" se snaží jevit jako vzory demokracie a humanismu za hranicemi i doma. Představitelé bývalých i nyníjších mocností a jejich satelitů blednou závistí nad populáritou muže roku 1987, svět se reduje, bude mír.

As zatím pod dojmy těchto skutečností zapomínáme na zdánlivě nedůležitou zemi kdysi ve střední Asii, zemi vždy svobodných lidí, zemi, kterou nikdy nikdo neovládl.

Ovšem pouze do osmdesátých let našeho století. V tisku, rozhlasu a televizi východního bloku se to již osm let hemží zprávami o statečných sovětských vojácích, ochraňujících nebohé rolníky a pastevce sužované bandami "dušmanů" (dušman - peršsky nepřítel), kteří jsou podporováni USA a militantním Pákistánem. Čas od času se objeví hromové URÁ??? , provolené na d dobrotou chlapců v uniformách, to například když v rozbité vesnici postaví dětem školu či školku. Veřejnost je upokojena, ale víme, co se opravdu děje?

V Afgánistánu osm let probíhá genocida civilního obyvatelstva, protože sovětská vojska a vládní jednotky nedokáží získat podporu lidu. Sovětská letadla a vrtulníky bombardují a ostřelují města, vesnice a karavany uprchlíků. Přepadové oddíly motivovány pomstou za vojáky zabitě mudžahedíny vyvražďují celé vesnice z ženě, děti, starce. Španělská Guernica, české Lidice, vietnamská My-Lai, to bylo území Afgánistánu zopakováno mnohokrát.

Jedenáctiletá Tora z Kochabádu, která v úkrytu přežila odvetný masakr, vypráví, jak sovětské vojáky doprovázené afánským důstojníkem sehnali ženy a děti do místnosti a zabili je granáty hozeným oknem. Ty, co přežily, dobíjeli bajonety. Počet mrtvých v Kochabádu byl vesměs odhadnut na 160-170. (Pro všechny tyto a další údaje používám z první zprávy U.S. Helsinki Watch Committee.)

10. září 1984 dezertoval v provincii Logar jeden afánský důstojník a většinu podřízeného konvoje. Den poté sověti zejali 40 civilistů. "Svázali je k sobě jako dříví. Pak je polili benzínem a upálili živě. Byli tam mladí i staří, muži, ženy, děti. (Dr. David, francouzský lékař v rozhovoru s autory zprávy 22.9.1984.)

"Důstojníci nám rozkázali, abychom, když útočíme na vesnici, nenechali naživu nikoho, kdo by o tom mohl vyprávět. Kdybychom odmítli tyto rozkazy splnit, odpravili by nás samotné. (Vojín Oleg Chlan, dezertér sovětské armády, Christian Science Monitor, 10.8.1984).

Sověti zabili také mnoho lidí na svatebách a pohřbech. Roku 1981 v provincii Wardak byl ve vesnici Dželrez proveden dvouhodinový útok čtyř helikoptér na svatební hostinu. Bylo tam 30 mrtvých, 75 raněných. Na pohřbu ve vesnici Kalacha v provincii Kandehár zabili 41 lidí. (Dr. Jean Didier Bary z organizace Médecins sans frontières.)

Sovětské jednotky a vládní vojsko ničí afánské zemědělství. Různými způsoby sledují jediný cíl: zničit ve vesnicích zásoby potravin, na nichž závisí odboj, i možnost nové úrody. Celé velké oblasti země se staly pouští, kde nemůže nikdo přežít. Helikoptéry a letadla často střílejí po rolnicích pracujících na poli. Ti, kdo nepohnou, jsou nuceni změnit tradiční pracovní dobu a pracovat v noci: "Zemědělské práce musíme dělat tajně. Jakmile lidé odejdou pracovat na pole a objeví se letadla, postřílejí je. V mém okolí už bylo taktéž zabito 10 nebo 12 lidí." (Svědectví rolníka z Heri oki Ulya, provincie Kapise, v Pěšávaru v září 1984).

Taktika genocidy a vyhladovění. Často také vraždy mimo plán - z čisté frustrace a strachu okupantů (časté případy projíždějících vojenských aut, z nichž bylo stříleno do pokojného obyvatelstva, a to i přímo v Kábulu). To je nezištná pomoc SSSR, kábulskému režimu.

To je jen zlomek případů z onoho výtahu, zpráva má 60 stran, výtah 19. Většinou pokrývá zkušenosti obyvatel Afgánistánu, jichž téměř 4,5 milionu opustilo svou zemi, a to je třetina obyvatel z roku 1978.

A strana druhá? Před nedávnem v našich klubových kinech (a nakonec i v několika normálních) proběhl lotyšský dokument režiséra Podniekse "Je lehké být mladým?", který přibližně třetinu věnuje mladým Lotyšům, navrátilcům z Afgánského bojiště. Když řeknu, že to co jsem viděl na plátně, bylo prostě příšerné, je to pouze osobní pocit, ale většina těch, co tento snímek měla možnost vidět, se mnou bude souhlasit.

Nejdříve rozjaření, radostní lidé, nalomení sovětskou propagandou, s úsměvem a písní na rtech odjíždějí bránit socialismus před krvavými bandity (jaká podoba s Třetí říší, že?). Za nějaký čas trosky, mnohdy

těžce a nevléčitelně zranění, s morálkou pod psa a ve strašném psychickém stavu se vrací domů, ověšení matály, které jim mají vynahradit invaliditu. Očekávají otevřenou náruč společnosti, aby pak, nikým nepochopeni jako hrdinové, žili, nebo lépe, přežívali v ústraní a stýkali se pouze sami mezi sebou. (Před dvaceti lety tytéž návraty, také z asijské země, při podobném konfliktu, USA - Vietnam.) Před nedávnem kdesi v SSSR zabil afánský veterán-invalida na ulici berlí jakéhosi mladíka, který se mu prý posmíval. Také výaledek křížáckého tažení do Asie.

A co na to Československo? Jak napsala čs. redakce Zápisníku - co se týče redakce ně zločiny v Afgánistánu, zastáváme za skoro každým ve východní Evropě, zastáváme nejhůře, protože zastáváme mravně. (Ten, kdo mlčí, zjevně souhlasí", říká latinské přísloví.) V hospodách kolují anekdoty o Rusech tam, s typicky českým cynismem reagujeme na zprávy sdělovacích prostředků, a to jen našich, tak zahraničních. Zůstáváme zcela chladní, nevšímaví, neboť to se nás přece netýká. Nakonec jak by ne, vždyť jsme přece na nějaké to jařmo zvyklí, naučili jsme se na rezistenci, ale potupné pokrytecké lhostejnosti.

Leckdo by mohl poznamenat: sovětská vojska odcházejí, vše bude dobré, tak proč ještě rozvířovat vody?

Ano, vojska jsou na odchodu, prezident Nadžibuláh si přeje národní smíření, zdánlivě je vše v pořádku. Ovšem - kdyby... Kdyby neexistovalo nebezpečí, že afgánský konflikt se bude opakovat. Opakovat někde úplně jinde, třeba na opačném konci zeměkoule.

Likvidují se jaderné rakety, míroví aktivisté v celém světě se objímají a radují nad vítězstvím, kterého dosáhl někdo jiný. Ale nebezpečí trvá, a pravděpodobně se bude stále prohlubovat. Neboť řešili jeden stát vnitřní konflikty druhého, svrchovaného státu podobnými metodami, krvavě a zločinně, a na druhé straně se zasazuje o mír a porozumění mezi národy, nebezpečí genocidy světového formátu stále trvá.

x x x

Oznámení, které NMS a České děti rozšiřovali před 24. září 1988

Nezávislé mírové sdružení s České děti oznamují, že dne 24. září 1988 v 18.00 hodin se sejdou v Praze na Václavském náměstí v prostoru pod sochou sv. Václava, aby se zhruba dvouhodinově siskual hovořili o současných problémech naší země. Toto setkání je v souladu se svobodou projevu a shromáždování, která je zaručena článkem 28 Ústavy ČSSR. V zájmu poklidného průběhu je třeba nenarušovat veřejný pořádek. Je vítán každý, koho zajímá svobodná diskuse.

x x x

Teroristický útok proti Jiřímu Štenclovi - sedmnáctiletému aktivistovi NMS

Dne 24.9. 1988 v 8 hodin byl Jiří Štencel násilím odveden z odbytu Tomáše Dvořáka dvěma příslušníky StB v civilu, přičemž byl několikrát shozen ze schodů. Poté byl odvezen na oddělení VB ve Školské ulici a odtud na odd. VB na náměstí Míru. Předmětem vyslyšení byla jeho plánovaná účast na připravovaném setkání NMS s Českých dětí pořádaném téhož dne na Václavském náměstí. Výslech byl ukončen ve 21.30 hod. Potom byl odvezen na hlavní nádraží, kde ho příslušníci VB nutili k odjezdu do místa bydliště. Jiří Štencel odmítl uposlechnout jejich výzvu a hájil se tím, že se příslušníci VB dopouštějí trestného činu omezování osobní svobody. Na to byl ve 22.30 hod. odvezen policejním vozem 30 km za Prahu, k obci Stránčice, kde byl donucen vystoupit. Na jeho výrok, že se znovu vrátí do Prahy, reagoval jeden z příslušníků StB tím, že ho udeřil do obličeje, shodil na zem a opakovaně ho kopal do břicha a do zad.

Případ Jiřího Štencle je závažný brutalitou a odráží se v něm svévole některých příslušníků bezpečnosti. Protestujeme proti takovýmto protiprávným zásahům.

x x x

Zpráva o sobotě 24. září 1988

"Každou poslední sobotu v měsíci se budeme scházet na Václavském náměstí a budeme spolu hovořit o problémech v naší společnosti". Tato slova byla řečena 21.8. 1988, po téměř pětihodinové diskuzi, která proběhla k všeobecnému překvapení všech přítomných.

Echužel, 24. září 1988 se nic takového nepodařilo zopakovat. Již od sobotního rána bylo Václavské náměstí obsazeno značným počtem příslušníků VB, kteří namátkou legitimovali a zpaisovali procházející ob-

čany. Podle odhadu bylo v tento den na náměstí více příslušníků VB a civilistů StB než prostých občanů. Prostranství před sochou sv. Václava bylo důkladně uzevřeno oddíly VB a tím bylo lidem znemožněno, aby se zde mohli shromáždit. Proto stáli v hloučcích na chodnících po obou stranách náměstí.

Po 18. hodině začali příslušníci VB vyzývat občany, aby se rozešli, neboť shromáždění je nepovolené a legitimovat okolostojící, z nichž některé okamžitě zadrželi. V 18.25 vytvořily oddíly VB rojnicí ve čtyřech řadách přes celé náměstí od sochy sv. Václava. Takto byly lidé tlačeni přes celé náměstí, až na jeho dolní konec, kde se jich v důsledku toho shromáždilo několik set. V 18.40 se všichni rozešli, níže byla umožněna vzájemná diskuse. Zadrženo bylo 47 lidí, z nichž většina byla ještě do večera propuštěna.

Celé jednání příslušníci VB a StB neovazovalo atmosféru strachu a bezmocnosti. Přesto v nás zůstalo odhodlání pokračovat v tradici posledních sobot v měsíci, přes všechny vyhrážky a zastrešování.

V sobotu 24. září 1988 se ukázalo, že vládnoucí režim v naší zemi má veliký strach z diskutujících lidí na veřejném prostranství a že se obává dopadu takové diskuse mezi lidmi. Příští sobota bude 29. října 1988 opět na Václavském náměstí v Praze, od 16. do 18. hod.

x x x

Represe během poslední zářijové soboty

Při shromáždění dne 20.8. 1988 na Václavském náměstí se jeho účastníci dohodli, že občanská debetní setkání, věnovaná aktuálním společenským problémům, budou opakovat každou poslední sobotu v měsíci. K diskusnímu setkání na den 24.9.1988 vyzvalo i Nezávislé mírové sdružení a České děti, původně anonymní skupina, jejichž někteří členové mezitím zveřejnili svá jména. Policejní represe zasáhla preventivně především členy NMS: John Bok, Martin Čech, Ondřej Černý, Martin Dolajš, Tomáš Dvořák, Jan Chudomel, Jáchym Kaplan, Hana Mervanová, Luděk Marks, Jiří Pavlíček, Alice Svobodová, Ruth Šormová, Luboš Vydré, Redek Zeman byli ve dnech 24.-26.9 různou měrou pozbaveni osobní svobody, aby nemohli se setkání zúčastnit. Formy byly různé, od předvedení na tzv. výslech, přes předvedení, celodenní pobyt na oddělení VB, střežení v bytech až po přísné domácí vězení. Některé členy NMS

při tom StB vyslychala na jejich možnou účast na nedávném výbuchu v Pelhřimově - toto sbaurní spojování nezávislých iniciativ s terorismem, vzbuzuje otázky, jaký vlastně poměr mají orgány StB k násilným či teroristickým činům, k jejich prevenci a vyšetřování. Ať je tomu jakkoliv, snaží se příslušníci StB využít těchto akcí k diskreditování těch, kteří konstruktivním způsobem usilují o zlepšení společenských poměrů - před týdnem požadovali příslušníci StB alibi na dobu výbuchu v Pelhřimově po katolickém knězi Václavu Malém.

Podobně jako členové NMS byl omezován na osobní svobodě člen JS a signatář Charty 77 Ota Veverka, který po několik hodin nesměl opustit pracoviště. Jeden příslušník SNB ho dokonce udeřil pěstí.

V různé míře byli obtěžováni také někteří aktivisté Charty 77 Jan Urban byl sledován operativou, Anně Šabatové a Jiřímu Hájkovi, kteří šli na Václavské náměstí, dali příslušníci vybrat buď návrat domů nebo předvedení, hlídka v domě kde žijí Anna Šabatová a Petr Uhl, nepouštěla k nim návštěvníky atd. V Žilině a potom v Prievidzi byl zadržován signatář Charty Peter Uher. V této souvislosti uvádíme, že proti veřejnému pořádku podle § 6 zákona o přečinech, jehož se měl dopustit tím, že dne 20.8. 1988 navrhl pravidelné setkání tohoto druhu vždy poslední sobotu na Václavském náměstí v Praze a první sobotu v měsíci na Hviezdoslavově náměstí v Bratislavě.

Zásahy proti účastníkům setkání, jichž se kolem 18. hodiny shromáždilo asi 400, jednak na ostrůvku v horní části Václavského náměstí, jednak na přilehlých chodnicích, byl krátký a razantní. Na přesát zúčastněných bylo převezeno na odd. SNB do školy a Bartolomějské ulice. Pokud je nám známo, všichni byli téhož dne propuštěni. Dva z nich byli pokutováni po 100,-- Kčs. Jindřich Kremlička a Hana Šlégrová, která byla zadržena až před 19. hodinou na Staroměstském náměstí a na setkání vůbec nebyla.

Brutálně postupovala policie např. proti Janu Placákovi, na něhož se vrhl pomenší muž v civilu, bil ho pěstí a kopal se slovy: "Já ti dám ty hajzle!" Mluvčího Charty Stanislava Devátého, jenž při zadržování zaujal postoj pasivní rezistence, odnesli příslušníci k přistavenému autobusu. Protože však nevěděli, jak ho dostat dovnitř, stiskl mu jeden příslušník varleta a tak ho donutil nastoupit do autobusu. Byl to stejný muž - kulturista, který dne 21.8. 1988 na Národní třídě udeřil do verlat a zranil ing. Vladimíra Hajného ze Šumperka.

Policejní síly na Václavském náměstí a v přilehlých ulicích několikanásobně přesahovaly počet účastníků setkání. Nepřiměřená opatření politického vedení a orgánů státní moci jsou projevem strachu ze

svobodně se projevujících občanů. Účastníci setkání se navzdory ne-
licejnímu zásahu domluvili, že setkání budou opakovat poslední říj-
novou sobotu.

Pro Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných je pak potěšující, že
zhruba 20 minutová diskuze, která se přece jen před zásahem jednotek
SNB uskutečnila, se kromě požadavku náhradní vojenské služby týkala
politických vězňů Ivana Polenského, Josefa Römera, Vladana Kočího
a Slávky Fopelkové, jakož i případu Augustina Navrátila.

V Praze 26.9. 1988

x x x

"Mír nemůže být držen silou, Může jej být dosaženo pouze porozuměním."

Albert Einstein